

Hvaljen Isus
 - Navijeke! T

... su pistali,
 regale za njom. — No,
 mrlj na Božić, samo
 muž spremao da pita u kance-
 jedine... sigurno ste umorni. Evo se gušćići iz-

— Lijepo su se izvalili, ima ih čak toliko!
 — Bit će ih šezdeset bez petero. Hajdemo pred kuću,
 treba ih nahraniti i pripaziti, da ih stare ne pogaze.

Pažljivo ih povadi iz pregače u... gušćići se izo-
 jiše kao žuti pu... a stare... dose...
 ma i kružiti klj...
 Klebova iz... da... sj... je... s...
 privom i kašom, čučne kraj njih, pazeci pažljivo, jer su stare

Miljenko Stojić
Jednom

$$\sqrt{5+1} = \Phi$$

Miljenko Stojić • **Jednom**

Nakladnici

Ogranak Matice hrvatske u Čitluku
Ogranak Matice hrvatske u Šibeniku

Za nakladnike

Andrija Stojić
Zdenka Bilušić

Urednik

Ljubo Krmek

Recenzenti

Antun Lučić
Marina Kljajo-Radić

Lektura i korektura

Zdenka Leženić

Naslovnica

Zdenka Bilušić

Tisak

FRAM-ZIRAL, Mostar

© Sva prava pridržana Miljenko Stojić

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i univerzitetska biblioteka
Bosne i Hercegovine, Sarajevo

821.163.42(497.6)-1
821.163.4(497.6)-1

STOJIĆ, Miljenko

Jednom / Miljenko Stojić. - Čitluk ; Šibenik : Ogranak
Matice hrvatske, 2019. - 87 str. : slika autora ; 20 cm

Životopis: str. 81-83

ISBN 978-9926-447-30-4 (Matica hrvatska, Čitluk)

COBISS.BH-ID 27106310

ISBN 978-953-6379-59-0

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i
sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001022810.

Miljenko Stojić
Jednom

Matica hrvatska
Čitluk – Šibenik
ožujak 2019.

ZAVIRIH
DANAS

POGLED

Širina polja, drvored, obrisi nebodera,
a podne puklo kao lubenica na čelopeku.
Nisam slikar i ne stavljam to na platno,
ja sam tek uporni pisac iz predgrađa.

Ovdje se ne prodaju ulaznice za kazalište,
ali imamo vranu koja mahnitno brani mlade,
imamo i mačku koja samo čeka svoj trenutak.
Putovi znaju biti blatnjavi i bez nekog reda,
a ipak nekamo vode, netko im je na kraju.

Prolaze dani poput sjena u predvečerje,
netko u potkrovlju sanja o svojoj kobi,
nova se jutra bude i mirišu putovanja.

PJESMA STOLICI

Ništa posebno, stolica k'o stolica:
naslonjač za ruke, mogućnost ljuljanja,
drvo kojem ne znam vrstu,
prekrivač u plavkastim bojama,
narodni izvezeni jastučić za leđa,
još k tomu sjenovit kut sobe i mir.

Dok sjedim u njoj, negdje sam drugdje.
Čini mi se da pada večer i nešto iščekujem.
Brodice su privezane i more se ljeska,
mačka mi se umiljava oko nogu,
miris ugodne večere draška mi nepce,
u duši spokojstvo jer sve ide dobro.

Kupio sam tu stolicu u velikoj robnoj kući,
meni je bilo svejedno za cijenu, prodavačici za sve,
ljudi su žurili, umišljali si da sustižu život.
Osjećao sam da ću nekada napisati ovakvu pjesmu,
iako je sve tek samo puka prolaznost,
čeznutljiv pogled uperen prema nebesima.

BOSE STOPE

Iz srca kamena iznikle gorde masline,
more se pod njima ljeskalo obasuto zvjezdicama,
Lun lijeno opružen toga ljetnoga popodneva.
A mi smo nosili nadu u očima i prkos u rukama,
isklesani mnogim godinama, mnogim nedaćama.

Pag je svoju povijest dijelio namjericima,
kušali smo je i mi, trpko je krckala u ustima,
sunce se kupalo na zapadu, crveno i bistro.
Otvori širom oči i sve je ovo doista tvoje,
isprane hridi čekaju da na njih nasloniš glavu.

Samo, kamo odlaze naše bose stope ove večeri?

Popodne je dovršeno, ljetna vreva plegla ulicama,
putne torbe u rukama valjaju se uporno gradom.

Negdje tamo, u nekom sretnom magličastom prostoru,
naš je dom, bijel od jednostavnosti, plav od bistrine.
Samo tiho, ne remetite mu mir, pustite ga sanjati,
dok sve polako tone u prošlost, u bešćutno vrijeme.

TOGA SAM
DANA
PONQVNO
CITAO

TVOJA NAŠA KRUNICA

Douglasu Al-Baziju

Bio si kršćanin,
k tomu svećenik,
u Iraku ovih dana,
u zavičaju Mudraca.

Stezala te tama ćelije,
boljela izubijana mjesta,
brojio si karike lanca,
Bože, pa njih je deset.

Kleknuti mogao nisi,
oprostit će dobri Bog,
ali si mogao krunicu moliti,
kao nikada dotada u životu.

Zapadni novinar sve objavi,
čitavimo tvoje svjedočanstvo,
odložismo listove papira,
zagledasmo se u daljinu.

Molio si i našu krunicu,
kršćanine, brate naš mili,
kimaju glavom Mudraci,
Isus žmirka očicama.

Gledam Zapadnu vrevu,
nekamo se žestoko juri,
crkve zjape prazne,
oprosti nam, mučeniče.

CRNA PTICA, ZELENO STABLO

Nedjeljno je jutro, puk se u crkvi moli,
na obližnjem stablu gledam crnu pticu,
pojma nemam kako joj je ime, svejedno mi je.
Žuljevite ruke stiskaju krunice, čela u zanosu,
puno ih je bez posla, Bože, samo tebe imaju,
a imaju i topla srca, podatna poput gline.

Sad, kamo ja spadam, teško je reći,
s njima sam, tjera mi se crna ptica sa stabla,
zelenog kao život, čvrstog kao... ma svejedno.
Strah je u svakoga isti, opipljiv poput mahovine,
jer tu smo na zemlji, u neprestanom kovitlacu.
Samo je pitanje jesmo li budni, o čemu mislimo,
možda o slobodi, možda o miru, možda o vlasti?

Gledam crnu pticu nedjeljom na zelenu stablu,
tražim čime ću je otjerati, mjesto joj tu nije,
neke druge mi priče pričamo i sanjamo sne.
Uvjeravam se da je to tako, odlazim oko podne,
čekaju me drugi, kušat ćemo nešto veliko graditi.

JEDNOM NA BADNJI DAN

Stigao je uobičajeno, bez snijega, ali prohladan,
kliknuli su: Badnji je dan, uočnica Isusovog rođenja.
Kolači su se pekli, obavljane zadnje kupovine,
djeca se naoružavala pirotehničkim sredstvima i pucala,
mediji su odrađivali još jedan katolički blagdan,
mirisalo je oštro na prolaznost, užurbanost, nedorečenost.

Toga sam dana ponovno čitao, uz ostalo, Amihaja,
govorio je o vojnicima koji idu u osloboditeljski rat,
znate, tamo gdje se Isus rodio, u pustinji ljutoj,
bili su odlučni, ali s mišlju mira u srcima
(tako on kaže, druge još nisam imao prilike čitati).
Sudjelovao je u tom ratu, pobijedio, ponosno stiskao zastavu,
uračunavaju mu to u dobro još i danas, slave ga...
Bilo kako bilo, sjećam se hrvatskog bojovnika iz drugog rata,
danas je gladan, ruše mu dostojanstvo, smiju mu se u lice.
Natuknuh da je Amihaja i njegove suborce narod pazio,
znam da je na hrvatskog bojovnika narod vrlo...
Pustimo to, Badnji je dan, Isus će se roditi u jaslicama.

Gledam u daljinu, što dalje, što dublje, što pozornije,
kakve li nam se oluje spremaju, kakvi li prostori,
zatvaram oči, vidim Isusa kako sklapa ručice,
kraj uzglavlja mu Hrvat, prašnjav od puta, ali stamen.

OGRNUTI
JEDNO
DRUGIM

BI TAKO

Vlast stiskla humsku zemlju,
nemilosrdno, ona jugoslavenska.
Ante je brao duhan, rano, rano,
žudio je još mekog dječjeg sna,
ali novac je nekako trebalo namaći.
Dok je pucala hladna bura,
marno je učio iz kupljenih knjiga.
Uništiti će prostrana polja duhana,
zasijati..., što ono, Bože?
Odazvao se prvom zovu trublje,
stisnuo pušku kao nekada motiku.
Zarumenila se naša prelijepa zora,
pukao gromovito bljesak, oluja,
oživjela hrvatska mjesta i polja.
Stigla sloboda, posve drukčiji dani,
sada smo svoji na svome.
Pričao bi možda još tako djed,
ali Jelena ga povuče za brke,
ona hoće igre, bezbrižnosti dječje.

HRVAT I ONI

Zvonimiru Čiliću

Na sudu u Haagu,
objesili Hrvatsku naglavačke,
rekao bi stari dobri Matoš.
Pitali su ga stvarno svašta,
njega iz srednje Bosne,
pa i kad je unovačen.
Rekao im je odlučno: Nikada,
ja sam se sam rado prijavio.
Gledali su ga posve bijelo,
budala čovjek i gotovo.
Zacijelo je neki žgoljo,
a oni su bogati i slavni,
samo da im ona žena nije...,
samo da im ona djeca nisu...
On, Hrvat, u kasno popodne,
uz njihove prazne poglede,
časno je pisao stranicu života,
gledajući u oči obitelji,
gledajući u oči svoga oca
što na Križnom putu nesta.

TAKVI SU BILI

Svu noć slijevala se vojska,
dok su mjesta nemirno spavala.
Zamicala je hrvatska mladost,
uz brektave zvuke kamiona.
Oluja im je bila u očima,
toplina duboko u grudima.

Oglasila se pred samu zoru.
Gorjelo je tada nebo, zemlja,
neprestano se napredovalo,
žurilo se prema granici,
da je se utvrdi, zatvori,
jer iza je sanjani dom,
makar spaljen i opljačkan.

Onda se opet slila vojska,
u naša mjesta, naše gradove,
s pjesmom na usnama,
jer sloboda je bila u rukama.

Takvi su bili ti olujni dani,
priča bojovnik bez posla,
u zadimljenoj seoskoj krčmi,
ali zadovoljan u duši.
Država se ipak rodila,
naučit ćemo graditi ju.

NJEGOV
ŽIVOT

Uputi se

ZVIJEZDA

U Betlehemu marno su se odvijali posli tih dana,
jer nagrnuli su u grad poput mrava i skakavaca...
Zbog tuđinskoga popisa, nesmiljene im šake,
mislili su tko zna što nosi noć, a što nosi dan.
Za njih dvoje i magarca nigdje nije bilo mjesta,
pripadali su, naime, nekom tamo drugom svijetu.
Našla se na kraju ubožna štala izvan svega,
rodio se dječčić imenom Isus, budući kralj.
Prihvatili su ga odmah jednostavni i pobožni,
oni dubljeg shvaćanja svog i tuđeg života.
Krenula je nezaustavljiva priča od usta do usta,
na užas vladajućih, na užas moćnih, na užas zla.
Nebom je zaplovila jedna zvijezda skroz drukčija,
slijedila su je tri mudraca, stopu po stopu.
Naposljetku su pokucali na Isusova vrata,
znajući da su došli milosnom čovjeku i Bogu.
Razabiremo danas te trenutke i tu zvijezdu.
Čiji lik nosimo, čijom se mudrošću ogrćemo?
Naizgled teška pitanja i teški odgovori,
a samo se treba prepustiti Njegovoj ruci,
stići ćemo tada na sva svoja odredišta,
zasadit ćemo stablo u svaku žednu zemlju.

toga dana

1.

Palestina prolazi kroz moje misli,
spušta se popodne Velikog četvrtka,
razmišljam o vremenima i ljudima.
Bio sam tamo nekih davnih godina,
udisao mirise, borio se i živio.
Ne znam tko sam tada zaista bio:
možda Petar, možda Ivan, možda Luka,
Juda zacijelo nisam, bježao sam od toga,
taložilo se vrijeme i moje uspomene.
Tu negdje Isus se jamačno molio,
tisućljetne masline uporno svjedoče,
naprežem se čuti ih, otvoriti srce,
a one se raduju i blagošću me obdaruju.
Tog dana sve kao da je bilo protiv tebe.
Slavno si, Isuse, kročio tri godine,
bez obzira na to što oni to olako prebrisaše.
Prijatelji se udaljiše, kukavički smušeno,
osta ti tek nebo, put pred tobom.
I Juda ode nakon obavljena posla,
a vlast uzdahnu čilo u velikoj pobjedi.
Na posljednjoj večeri govorio si o spomenu,
nisu te razumjeli, tvoji budući svećenici.
Čak si im i noge oprao, uzalud biše,
osjetiše se tek velikima i važnima.
Spustila se noć, odveli su te slaveći,
pijetao je mogao pred zoru zakukurikati,
netko se tukao u nerazumno čelo.

k nama

ŠUM

Bilo ih je u Jeruzalemu sa svih strana,
jer slavila se Pasha, izlazak iz ropstva.
Oni su, pak, čamili tamo gdje blagovaše,
zajedno, u nekom čudnom iščekivanju,
tek molitva poput rose kapaše na izranjene duše.
Učitelja su odveli, Učitelja su razapeli, on je...
ma tko će to shvatiti, nakon svih znakova silnih.
Doplovi iznenada do njih šum s neba,
ukaza se plamen, padoše s očiju ljuske,
srce zakuca kao ono kada im je govorio.
Otvoriše širom svoja pomno zaključana vrata.
Sada ih je svatko mogao razumjeti i čudio se tomu.
Krštenje sinu poput znaka vječnog raspoznavanja.
Jedna zajednica krenu u široki svijet.
Nova mudrost šumila je kroz vrijeme,
gradila, opominjala, učila, tješila, liječila...
Mogla je to kad god je bila vjerna Njemu,
kad god je slijedila svoje toplo, mirno srce.
Oni su se opet čudili, tražili što se zbiva,
jer htjeli su se priključiti, jer htjeli su je raspršiti, jer...
I tako do današnjeg dana, do nas ovakvih,
dokada bude svijeta i vijeka, do susreta s Njim.

Životopis

Miljenko Stojić, suvremeni hrvatski književnik, novinar i franjevac, rođen je 1. lipnja 1960. u Dragićini kod Međugorja. Pučku školu pohađao je na Čerinu, Franjevačku klasičnu gimnaziju u Visokom, studij filozofije i teologije u Zagrebu, Sarajevu i Jeruzalemu te magistrirao kršćansku duhovnost u Rimu.

Djelovao je kao župnik, odgojitelj bogoslova i sjemeništaraca, voditelj mladih, vojni dušobrižnik u Domovinske ratu, tajnik Hercegovačke franjevačke provincije. Trenutno je vicepostulator postupka mučeništva »Fra Leo Petrović i 65 subraće«.

Od drugih djelovanja može se izdvojiti sljedeće. Godine 1993. pokreće Informativni centar »Mir« Međugorje, a 1997. i Radiopostaju »Mir« Međugorje te ih kao ravnatelj i predsjednik Upravnoga vijeća dugo razvija (do 2005.). Pokreće i vodi agenciju MIRIAM. Idejni je začetnik povjerenstava za uređivanje i obilježavanje grobišta iz Drugoga svjetskog rata i poraća po općinama u Herceg Bosni. Dopredsjednik je Komisije HBK i BK BiH za hrvatski martirologij te koordinator Središta HSK za istraživanje zločina nad Hrvatima, kao i dopredsjednik Odjela HNS-a BiH za Drugi svjetski i Domovinski rat.

Piše pjesme, oglede, djela za djecu, kratke priče, aforizme, književnu kritiku, stručne i novinarske članke, uređuje knjige

te prevodi. Zastupljen je u različitim antologijama, a uvršten je i u čitanke i lektiru hrvatskog naroda u BiH. Prevođen je na različite jezike te nagrađivan.

Član je više udruga: DHK, DHK HB, HDZU, Matice hrvatske... Suraduje u različitim medijima, posebno na portalu *hrsvijet.net* gdje je kolumnist i član uredništva.

Opširnije o njegovu životu i radu može se doznati na stranicama portala *miljenko.info*.

Djela

PJESME: *Unatoč svemu* (Naša ognjišta, Tomislavgrad, 1994.); *Pjesma blizini* (Ceres, Zagreb, 1995.); *Kaplja* (Ziral, Mostar - Zagreb, 1997.); *Sirovi blues* (Ziral, Mostar – Zagreb, 2001.); *Golgote glas* (DHK HB – Matica hrvatska, Mostar – Čitluk, 2002.); *Dobro jutro, kolonijo* (DHK HB – Dan, Mostar – Zagreb, 2006.); *Stopama mira* (Informativni centar »Mir« Međugorje – K. Krešimir, Međugorje – Zagreb, 2009.); *Kapaju sjene* (DHK HB – K. Krešimir, Mostar – Zagreb, 2010.); *Stopu po stopu* (DHK HB – Matica hrvatska, Mostar – Vrgorac, 2016.)
Izabrane pjesme: Prijatelji (Naklada Jurčić, Zagreb, 2000.)

KRATKE PRIČE: *Ne dirajte bijelog labuda* (FRAM-ZIRAL – Naklada K. Krešimir, Mostar – Zagreb, 2005.); *Propetlje* (DHK HB – Matica hrvatska, Mostar – Vrgorac, 2014.)

OGLEDI: *Ta vremena* (K. Krešimir, Zagreb, 1995.); *Paljenje svijeće* (ICMM, Međugorje, 1998.); *Raspretavanje vatre* (ICMM, Međugorje, 2001.); *Rijeka* (ICMM, Međugorje,

2002.); *S druge strane* (Naklada K. Krešimir – Matica hrvatska, Zagreb – Čitluk, 2011.); *Halo, ovdje Herceg Bosna*, (Naklada Bošković – HRsvijet – Gal; Split – München – Zagreb, 2012.); *Niz mitnicu*, (Matica hrvatska – HRsvijet; Vrgorac – München – Čitluk, 2014.); *Podno križa*, (Matica hrvatska, Čitluk – Vrgorac, 2015.)

SLIKOVNICE: *Čudesni dani; Moj molitvenik; Priča o Suzani; Kraljica Mira* (Miljenko Stojić – Krešimir Šego, *Andeli moji*, (ICMM, Međugorje, 1999.); *Ivan pod križem* (ICMM – Cvitak, Međugorje, 2001.)

ROMANI: *Računalko* (DHK HB – FRAM-ZIRAL – Dan, Mostar – Zagreb, 2007.); *Mirkove priče* (Cvitak – Alfa, Međugorje – Zagreb, 2010.); *Did Jozo* (Gral Široki – Cvitak – Matica hrvatska, Zagreb – Međugorje – Čitluk, 2013.); *Cvrk-cvrk* (Matica hrvatska, Čitluk – Vrgorac, 2017.)

KRITIKA: *Riječ po riječ* (Naklada DHK HB – Dan, Mostar – Zagreb, 2007.)

PRIJEVODI: *Sa svetom Klarom* (Vijeće franjevačkih zajednica, Zagreb, 1993.); *S onu stranu side* (Cenacolo, Saluzzo, 1999.); *Razgovori svetaca na Trgu sv. Petra* (Ziral, Mostar – Zagreb, 2001.)

MULTIMEDIJA: *Svetište Kraljice Mira* (ICMM, Međugorje, 2000.)

Kazalo

ZAVIRIH DANAS

POGLED	7
PJESMA STOLICI.....	8
BOSE STOPE	9
BILE SU TO KAPI.....	10
GUTLJAJ TOPLINE	11
U NOĆI.....	12
ZIMSKI DAN.....	13
MOJA PJESMA.....	15
BRODOVI.....	17
PAS, CRNI, I JA	18
KNJIGA	19
ČEKANJE.....	20
BLIZINA PLAMTI.....	21
PRELAMANJE.....	22
KROZ VRIJEME	23
NAUČILI SMO ČEKATI.....	24
ULIČNE SLIKE.....	25

TOGA SAM DANA PONOVRNO ČITAO

TVOJA NAŠA KRUNICA.....	29
CRNA PTICA, ZELENO STABLO	31
JEDNOM NA BADNJI DAN	32
POLJUBAC.....	33
NASUPROT	34
PRIGOVOR	35

SUBOTNJE POPODNE.....	36
NAKON TOLIKO TOGA	37
LIK, NAŠ.....	38
ZA STOLOM	39
SUSRET	40
TVOJE OČI	41
PRED OČIMA	42
NA RUCI TI PRSTEN BAKIN	43
PUTOVANJE.....	44
SVE JE TU.....	45

OGRNUTI JEDNO DRUGIM

BI TAKO.....	49
HRVAT I ONI.....	50
TAKVI SU BILI.....	51
DAN S OKUSOM GORČINE	52
NIŠTA, MOŽDA	53
PONESI CVIJET.....	55
U CRNOM ŽENE.....	56
SNAGA BLIZINE.....	57
NAŠ JUNAK.....	58
POGLED U ZRCALO	59
SUZA U KRAJIČKU OKA	60
DVIJE OBALE.....	61
MREŽA.....	62
RONIM.....	63
LJESKANJE.....	64

NJEGOV ŽIVOT

Uputi se

ZVIJEZDA	67
RIJEČ.....	68
PREMA NEKAMO.....	69

toga dana

1.....	73
2.....	74
3.....	75
4.....	76

k nama

ŠUM.....	79
STOPE	80

Životopis.....	81

Nakladnici
Matica hrvatska
K. Tomislava b. b.
88 260 Čitluk
tel./faks: +387 36 642-547
e-adresa: hmatica.citluk@tel.net.ba

Matica hrvatska
Nikole Tavelića 6
22 000 Šibenik

Za nakladnike
Andrija Stojić
Zdenka Bilušić

Oblikovanje i računalni slog
FRAM-ZIRAL

Tiskano u Mostaru mjeseca ožujka 2019.

Tisak
FRAM-ZIRAL

Miljenko Stojić već je svojom prvom knjigom uspostavio prepoznatljiv pjesnički jezik, jezik svakodnevice – jezik opominjućeg priopćavanja. Tako je ostalo i do ove najnovije stihozbirke. On traži, pronalazi, dopunjuje i slavi hrvatsku zemlju, hrvatskoga čovjeka i hrvatsku žrtvu ispreplićući pritom svoj zacrtani mozaik. A izričaj mu je i dalje osebujan: zna kadšto teći na oko mirno, a onda nas nenadano prene pršteći snagom i porukom.

www.miljenko.info

Cijena: 10 KM; 40 Kn